

Bullarium Ordinis Eremitarum

S. Augustini

Periodus formationis

1187 - 1256

(prosequitur) *)

82. 1250 1 Octobris *Quoniam ut ait.*

*Eiusdem tenoris ut supra 27 Septembris 1247, pro
Bricinīs in civitate Orvieto.*

Datum Lugduni Kal. Octobris, Pontificatus nostri anno
octavo.

Torelli IV, 408; Schier, f. 17v; AA 5 (1913), 426.

83. 1250 1 Octobris *Quoniam ut ait.*

Idem ut supra pro Bricinīs in civitate Gubbio.

Datum Lugduni Kal. Octobris, Pontificatus nostri anno
octavo.

AA 1 (1905), 266; 16 (1933), 42.

84. 1250 6 Octobris *Cum a Nobis petitur.*

*Confirmatio donationis ecclesiae S. Concordii,
Spoletanae dioecesis, ab episcopo eiusdem fratri-
bus de Bricinīs.*

Dilectis priori et fratribus eremitarum de Bricinīs, Fa-
nensis dioecesis.

*) *Augustiniana*, XII (1962), 161-195, 358-390.

Cum a Nobis petitur quod iustum est et honestum tam vigor aequitatis quam ordo exigit rationis, ut per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Significastis siquidem Nobis quod W. felicitis nominationis Spoletanus episcopus vobis ecclesiam S. Concordii suae dioecesis cum terra sufficienti ad hortum et officinas vobis necessarias, prout spectabat ad eum, pia liberalitate concessit, prout in ipsius litteris inde confectis dicitur plenius contineri. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi sicut provide facta est auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus, supplentes defectum si quis in ea extitit de plenitudine potestatis.

Nulli ergo etc.

Datum Lugduni II Nonas Octobris, Pontificatus nostri anno octavo.

Berger 4856; Reg. Vat. 22, f. 19 (108).

85. 1250 2 Decembris *Exhibita nobis.*

Decretum Card. Petri S. Georgii ad Velum Aureum, cuius approbatio apostolica adhuc desideratur, in quo restitutio ecclesiae S. Leonardi de Sylva Lacus Ordini S. Augustini in Tuscia ratificatur.

Dilectis in Christo Priori et fratribus Ordinis S. Augustini in Tuscia, Salutem etc.

Exhibita nobis vestra petitio continebat, quod cum Palmerius olim prior et Hugolinus canonicus ecclesiae S. Leonardi de Sylva Lacus, Senensis dioecesis, ipsam ecclesiam, quae hactenus Ordinis Eremitarum extiterat, Ordini vestro restituerint, de nostra licentia speciali, detinendo eam viderentur suarum animarum derogare salutem.

Nos vestris precibus inclinati, quod ab eisdem Palmerio et Hugolino provide actum est in hac parte ratum habentes, illud auctoritate praesentium confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo etc.

Datum Perusii IV Nonas Decembris, anno 1250.

Torelli IV, 445.

86. 1251 31 Martii

Debet ex nostra.

Poenitentes Jesu Christi in Provincia recipiunt Regulam S. Augustini.

Venerabilibus fratribus... Massiliensi et... Tholoniensi episcopis, Salutem.

Debet ex nostra providentia, qui vicem in terris Jesu Christi gerimus, provenire, ut ipsis famulis, qui mundi spretis honoribus et divitiis derelictis sanctorum patrum nituntur sequi vestigia, in veritatis spiritu et habitu paupertatis ordo debeat et certa regula, qua regantur, per quam etiam sibi et aliis proficiant ad salutem.

Cum igitur dilecti filii... rector et fratres Poenitentiae Jesu Christi, abrenunciatis vanitatibus huius mundi et omnibus pompis eius, desiderent sub B. Augustini Regula, Patri luminum vivere, obsequi et facere poenitentiae digniores fructus, cum nulli regulari observantiae sint adstricti, Nos honestis et piis eorum desideriis ex quibus grande lucrum animarum, quod est Nobis inter caetera carius, sequi potuerit, benignius annuentes, mandamus quatenus Regulam praedictam auctoritate nostra eisdem rectori et fratribus concedatis, ipsos benigni favoris opportuni consilii et auxilii praesidiis confoventes.

Datum Lugduni II Kalendas Aprilis, Pontificatus nostri anno octavo.

Reg. Vat. 24, f. 78 (536, inserta), G. M. Giacomozzi, L'Ordine della Penitenza di Gesù Cristo, Roma 1962, 114.

87. 1251 17 Junii

Dignas Domino referimus.

Examen instituendum ab episcopo Mutinensi de vita et miraculis Johannis Boni ad eum canonizandum.

Venerabili fratri A(lberto) episcopo Mutinensi et dilectis filiis priori S. Marci et praeposito ecclesiae Mantuanae, Salutem etc.

Dignas Domino referimus gratias, quod, sicut venerabilis frater noster episcopus et dilecti filii nobiles viri, Bartholomaeus et Nicolaus, ambasciatores Mantuani exponere curaverunt recolendae memoriae fratrem Joannem Bonum eremitam Mantuanum, cum pie vixisset in hoc saeculo, viam salutis docendo verbis pariter et exem-

plis, tandem praesentis vitae cursu feliciter consumato multis miraculis omnipotens Deus decoravit. Unde, cum non deceat tales et tantos viros sine veneratione relinquere, quorum miracula et merita eos Sanctos ostenderunt, Nobis humiliter supplicarunt, ut ipsum adscribere Sanctorum cathalogo dignaremur.

Quia vero Nobis non constat de praemissis, discretioni vestrae, de qua plenam in Domino fiduciam gerimus, per apostolica scripta mandamus, quatenus de vita et miraculis diligenter et fideliter inquirentes, super his testes fide dignos recipere legitime studeatis et de singulis circumstantiis iuxta interrogationis formam, quam vobis sub bulla nostra transmittimus inclusam, examinare prudenter ac ipsorum dicta fideliter in scriptis redacta et sub propriis inclusa sigillis ad nostram praesentiam transmittere procuretis, ut secundum Deum in hoc negotio procedamus. Quod si non omnes his exquirendis potueritis interesse, tu frater episcopo, cum eorum altero nihilo minus exsequaris.

Datum Ianuae XI Kalendas Julii, Pontificatus nostri anno octavo.

Torelli, IV, 451; Schier, f. 17v-18; Acta Sanctorum Octobris IX, sub die 22, p. 772; Berger, 5255; Potthast, 14338; Colinas, 57.

88. 1252 27 Januarii **Credentes firmiter.**

Potestas civitatis Terni Brictinos in fundatione conventus adiuvere debet.

Textus deest.

Datum Perusii VI Kal. Februarii, Pontificatus nostri anno nono.

AA 5 (1913), 466.

89. 1252 28 Januarii (Initio textuque omissis).

Frater Bandinus, prior Eremiti S. Salvatoris de Sylva Lacus OSA, in processu contra quosdam adesse debet.

Dilecto filio priori de Monticiano, dioecesis Volaterrarum, Salutem etc.

Datum Perusii V Kal. Febr., Pont. nostri anno nono.

Schier, f. 17v.

90. 1252 30 Januarii (Initio textuque omissis).

Eiusdem tenoris ut supra (28 Januarii) duobus abbatibus Cisterciensibus.

Dilectis filiis Abbatibus S. Donati et S. Eugenii, dioecesis Senarum, ac praeposito Ecclesiae Senarum, Salutem etc.

Datum Perusii II Kal. Februarii, Pont. nostri anno nono.

Schier, f. 17v.

91. 1252 28 Februarii *Devotionis vestrae.*

Eremitae in dioecesi Langres a certis decimis ac vicesimis eximuntur (suntne Eremitae Johannis Boni ?).

Dilectis filiis Priori et fratribus eremitarum Vallis S. Guillemi, Ordinis S. Augustini, Lingoniensis dioecesis, Salutem etc.

Devotionis vestrae precibus benignum impartientes assensum, ut de blado, vino, lana, lignis, lapidibus et aliis, quae aliquoties pro vestris usibus emere vos contingit, nulla pedagia, vineragia, roagia vel alia, quae pro iis a saecularibus exiguntur, solvere teneamini, vobis tenore praesentium indulgemus.

Nulli ergo etc.

Datum Perusii III Kalendas Martii, Pontificatus nostri anno nono.

Torelli, IV, 467.

92. 1252 9 Aprilis *In causa quae.*

In causa inter Fratres Minores et Eremitas de Bric-tinis circa ecclesiam S. Mariae de Monte Gaufri Card. Stephanus iudicium in favorem horum Eremitarum tulit. Episcopus civitatis Senegalliae hoc iudicium observari faciat.

Venerabili fratri episcopo Senegaliensi, Salutem et Apostolicam benedictionem.

§ 1. In causa quae inter priorem et fratres Eremitarum de Bric-tinis in Marchia Anconitana ex parte una et dilectos filios fratres Minores eiusdem Marchiae ex altera super ecclesia S. Mariae de

Monte Gaufri, sita in Colta Montissa, Firmanae dioecesis, vertebatur, dilectum filium nostrum S(tephanum) tituli S. Mariae Transtiberim, Presbyterum Cardinalem, dedimus auditorem. Qui, cognitis causae meritis eiusdem et relatis fideliter coram Nobis, praesentibus procuratoribus utriusque partis, diffinitivam pro eisdem Eremitis sententiam promulgavit, prout in patentibus litteris exinde confectis et sigillo Cardinalis praedicti signatis plenius continetur.

§ 2. Cum itaque Nos eandem sententiam provide latam, ratam et firmam habentes, eam auctoritate Apostolica duxerimus confirmandam, fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus praefatam sententiam iuxta tenorem litterarum ipsarum facias per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, firmiter observari.

Datum Perusii V Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno nono.

Hh 2, 18; Empoli, 175; Torelli IV, 468; Potthast 14552; Schier, f. 17v; Billi, 35.

93. 1252 17 Aprilis

Licet his.

Indulgentia 40 dierum, solitis conditionibus, conceditur annuatim in die Dedicationis ecclesiae S. Salvatoris de Sylva Lacus.

Dilectis filiis priori et fratribus eremi S. Salvatoris de Sylva Lacus, Senensis dioecesis, Salutem etc.

Licet his, de cuius munere venit, ut sibi a fidelibus suis digne ac laudabiliter serviatur, de abundantia pietatis suae, qui merita supplicum excedit et vota, bene servientibus multo maiora retribuit, quam valeant promereri, nihilominus tamen desiderante Domino populum acceptabilem reddere, Christifidelibus ad complacendum ei, quasi quibusdam inlectivis muneribus, indulgentiis scilicet et remissionibus invitamus, ut exinde reddantur divinae gratiae actiones.

Cupientes igitur, ut ecclesia vestra congruis honoribus frequentetur, omnibus vere poenitentibus et confessis, qui ecclesiam ipsam in festo Dedicationis eiusdem venerabiliter visitaverint annuatim de omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum, cuius auctoritate confisi, quadraginta dies de iniuncta sibi poenitentia misericorditer relaxamus.

Datum Perusii XV Kalendas Maii, Pontificatus nostri anno nono.

Hh 5, f. 26.

94. 1252 19 Aprilis

Necessitatibus vestris.

Prior S. Salvatoris Sylvae Lacus potest usque ad 200 libras senenses ex mulctis et usuris accipere.

Dilectis filiis... Priori et fratribus Eremitarum S. Salvatoris de Sylva Lacus, OSA, Senensis dioecesis, Salutem etc.

Necessitatibus vestris paterno compatiens affectu, ut ab illis de civitate et dioecesi Senensi, qui extorserunt usuras et inveniri non potest cui sit earum restitutio facienda, possitis usque ad ducentas libras Senensis monetae recipere auctoritate vobis praesentium indulgemus. Nolumus autem quod extortores huiusmodi ad restitutionem aliam teneantur.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Perusii XIII Kal. Maii, Pont. nostri anno nono.
Schier, f. 18.

95. 1252 26 Maii

Ex parte vestra.

Unio eremi S. Leonardi cum conventu S. Salvatoris de Fultignano (= Sylva Lacus) ab Adiuto, Visitatore Generali fratrum Eremitarum S. Augustini, a Card. Richardo deputato, confirmatur.

Dilectis filiis Priori et Fratribus S. Salvatoris de Fultignano et S. Leonardi de Sylva de Lacu Ordinis S. Augustini, Senensis dioecesis, Salutem etc.

Ex parte vestra fuit propositum coram Nobis, quod dilectus filius frater Adiutus, generalis visitator Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini deputatus a dilecto filio nostro Richardo S. Angeli Diacono Cardinali, cui eiusdem Ordinis curam commissimus, eremum S. Leonardi, priore vacante, consentientibus fratribus ibidem existentibus, habito diligenti tractatu et proviso, quod ipsam, quae plurimum collapsa fuerat, [ut] per te, fili prior, posset in melius reformari, eremo S. Salvatoris incorporavit et totaliter cunctavit, ut unum corpus effectae uno capite gubernentur et unum capitulum censeantur.

Verum, cum idem Cardinalis id quod per eundem visitatorem super huiusmodi incorporatione et unione factum extitit, duxerit confirmandum, prout in instrumento et litteris exinde confectis, Cardinalis ipsius sigillo munitis, plenius dicitur contineri : Nos tuis supplicationibus inclinati, quod ab eisdem et a visitatore factum est provide in hac parte ratum et gratum habentes, illud auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Perusii VII Kal. Junii, Pont. nostri anno nono.

Torelli IV, 472; Schier, f. 18.

96. 1252 30 Julii

Religiosam vitam eligentibus.

Eiusdem tenoris ut supra 3 Novembris 1245 cum differentiis sequentibus.

Dilectis filiis Priori Fratrum Eremitarum de Bricinis eiusque subjectis prioribus ac fratribus tam praesentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

§ 6. *Deest prima pars sc. : Prohibemus insuper... nullus audeat retinere.*

§ 19. *In fine additur : Benevalete.*

Ego Innocentius Catholicae Ecclesiae episcopus, subscripsi.

Ego Rainaldus Ostiensis et Velletrensis episcopus, subscripsi.

Ego Stephanus S. Mariae Transtyberim tituli Calixti, Presbyter Cardinalis subscripsi.

Ego Fr. Joannes tituli S. Laurentii in Lucina, Presbyter Cardinalis subscripsi.

Ego Petrus S. Georgii ad Velum Aureum Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Joannes S. Nicolai in Carcere Tulliano Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Willelmus S. Eustachii Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Octobonus S. Hadriani Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Jacobus Portuensis et S. Rufinae episcopus subscripsi.

Datum Perusii per manum Guilelmi Magistri Scholarum Parmensis S. Romanae Ecclesiae vicecancellarii, III Kal. Augusti, Indictione X, Incarnationis Dominicae anno

MCCLII, Pontificatus vero Domini Innocentii Papae III anno decimo.

Copia authentica facta anno 1341, Fano, Biblioteca Federiciana, fondo Amiani, cod. 7, fasc. 10, ff. 20-22; Berger 5887.

97. 1252 3 Augusti *Dilecti filii Priores et fratres.*

Praelati Ecclesiae fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini licentiam construendi ecclesias ac domos et ibi divina officia celebrandi dare debent, ubi existunt.

Venerabilibus fratribus universis Archiepiscopis et Episcopis praesentes litteras inspecturis, Salutem etc.

Dilecti filii Priores et fratres Ordinis Eremitarum S. Augustini Nobis humiliter supplicarunt, ut eis construendi ecclesias et domos in terris, maneriis et possessionibus, quae sibi a Christi fidelibus conferuntur, ac audiendi et celebrandi divina officia in eisdem ecclesiis et recipiendi ecclesiastica sacramenta licentiam de benignitate solita largiremur; vobis igitur qui locorum dioecesani existitis in hac parte deferre volentes, universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus eis concedatis licentiam postulatam sine iuris praeiudicio alieni.

Datum Perusii III Nonas Augusti, Pont. nostri anno decimo.

Hh. 2, 18; Empoli, 181; Torelli IV, 473; Schier, f. 18v; Potthast 14679; Colinas, 59.

98. 1252 5 Septembris (*Initio textuque omissis*).

Priori S. Mathaei de Lepore, Florentiae dioecesis, licentia possessiones vendendi ad debita solvendi praestatur.

Venerabili fratri... Episcopo Florentino.

Datum Perusii Non. Sept., Pont. nostri anno decimo.

Schier, f. 18v.

99. 1252 12 Septembris *Quoniam ut ait.*

Indulgentia 40 dierum fidelibus manus adiutrices porrigentibus in constructione ecclesiae S. Mathaei de Lepore OSA, Florentiae dioecesis.

Universis Christifidelibus per Tusciam constitutis.

§ 1. Quoniam ut ait etc. 27 Septembris 1247.

§ 2. Cum igitur sicut accepimus dilecti filii... prior et fratres Eremi S. Matthaei de Lepore Ordinis S. Augustini Florentiae dioecesis, ecclesiam ipsorum aedificare inceperint opere sumptuoso et ad hoc indigeant fidelium adiuvari subsidiis, cum portent voluntariam sarcinam paupertatis, universitatem vestram etc. *ut supra*.

Datum Perusii II Id. Septembris, Pont. nostri anno decimo.

Schier, f. 18v.

100. 1252 19 Octobris *Tactus dolore cordis.*

Clerus universus deprecatur ut pro rege Henrico Angliae, qui cum sociis suis in Terram Sanctam pergit, oret.

Abbatibus, prioribus et conventibus S. Benedicti, Cisterciensis, S. Augustini et aliorum etc... per regnum Angliae, Hiberniam, Wasconiam et alias terras dicioni... Henrici illustris regis Angliae subjectas, Salutem etc.

Datum Perusii XIV Kal. Novembris, Pont. nostri anno decimo.

Berger 6035; Potthast 14753.

101. 1253 14 Martii *Quanto studiosius divinae.*

Universi fratres eremitae non debent longius portare baculum.

Priori Generali et universis fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini.

Quanto studiosius divinae contemplationi vacatis tanto vos ab hiis, qui videntur vobis afferre discidia, immunes libentius conservamus.

Sane petitio vestra Nobis exhibita continebat, quod olim a quibusdam legatis Sedis Apostolicae de speciali mandato eiusdem Sedis, ut dicebant, statutum extitere ut quilibet frater vestri Ordinis, quocumque ipsum ire contingat, gestare in manu propria baculum,

teneatur. Cum autem, sicut asseritis, relatio baculorum huiusmodi certis ex causis molesta vobis existat et nimium tediosa et per hoc, vestris mentibus obductis turbatione, nubilo contingat multoties apud vos sanctae contemplationis otium impedire, Nos vestris devotis supplicationibus inclinati, quieti vestrae in hac parte consulere pro remedio cupientes, ut eosdem baculos, non obstante statuto praedicto, inviti deferre minime teneamini auctoritate nostra vobis indulgemus.

Nulli ergo etc.

Datum Perusii II Idus Martii, Pontificatus nostri anno decimo.

Berger 6417; Potthast 14914; Reg. Vat. 22, f. 253v (560).

102. 1253 14 Aprilis Admonet Nos cura.

Restauratio unionis et pacis inter partialitates Lombardiae et Romandiolae Ordinis Eremitarum Johannis Boni; finis schismatis trium annorum, decreta ac directiva circa organisationem necnon characterem Ordinis.

Universis prioribus et fratribus Ordinis Eremitarum, Salutem etc.

§ 1. Admonet Nos cura suscepti regiminis et auctoritas pontificalis inducit, ut et plantare sacram religionem et plantatam fovere summopere debeamus, quod utilius tunc exequimur, si ea, quae sunt recta, nutrimus et corrigimus, quae profectum virtutis impedire noscuntur.

§ 2. Quia vero diversitas formae, quam fratres vestri Ordinis in profitendo et eligendo sibi Priorem Generalem servabant, diversitatem etiam inducebat animorum et per consequens scandalum generabat post diversas electiones et cessiones factas de Prioribus in Ordine ipso et diversos processus super iis habitos. Nos, ad quos spectat errata corrigere ac nutrire directa, cupientes paci et tranquillitati vestrae paterna sollicitudine providere, dilecto filio nostro G(ulielmo) S. Eustachii diacono cardinali, cui dudum generalem curam Ordinis praedicti commisimus, examinationem electionis celebratae in Generalem Priorem eiusdem Ordinis de dilecto filio fratre L(anfranco) Mediolanensi, tunc priore domus vestrae Bononiensis, et processum eorundem duximus committendam.

§ 3. Cum igitur idem cardinalis de mandato et auctoritate nostra, electione de praefato Lanfranco quia eam invenit celebratam canonicè confirmata, super professione ac electione necnon et nominatione Prioris ipsius Ordinis faciendis de caetero ac aliis articulis, eadem auctoritate statutum edidit providum et honestum, prout in ipsius cardinalis litteris inde confectis plenius continetur.

§ 4. Nos vestris supplicationibus inclinati, quod ab eodem cardinali super iis factum est, ratum et gratum habentes, id auctoritate apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communitus ; tenorem litterarum ipsarum praesentibus de verbo ad verbum inseri faciendo, qui talis est :

§ 5. Guillelmus miseratione divina S. Eustachii diaconus cardinalis religiosus viris et dilectis in Christo universis prioribus et fratribus Ordinis Eremitarum tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Variam (Eremitarum) Ordinis vestri formam in profitendo et eligendo sibi Priorem Generalem sectantes, in variam inter se dissensionis materiam inciderunt ; propter quod necessarium extitit in hac parte vobis et eidem Ordini per Apostolicae Sedis providentiam subveniri. Sane ad audientiam Domini Papae pervenit, quod bonae memoriae Joannes Bonus in Ordine vestro primum apud Budriolum, Caesenatis dioecesis, de concessione dioecesani loci eiusdem domum incepit et dum fama conversationis eius per loca vicina crebresceret et plurimi converterentur ad eum, ecclesiam in honorem B. Mariae Virginis construxit ibidem. Crescente autem numero, merito huiusmodi conversorum receptorum, per eas in diversis partibus, in quibus mansiones construxerant, extitit propagata.

Cum autem iidem religiosi aliquam de approbatis Regulam non haberent, quidam ex eis, accedentes ad Sedem Apostolicam, obtinuerunt ab ea B. Augustini Regulam sibi dari et sic ex tunc coeperunt in regularibus observantiis instrui et regulariter se habere. Et quia eorum habitus, qui habitui Fratrum Minorum videbatur conformis, apud aliquos scandalum quodammodo suscitabat, de mandato et auctoritate duorum cardinalium, qui tunc in partibus Lombardiae legationis fungebantur officio, nigrum, quem gestatis adhuc, habitum elegerunt. Qui, cum iam vocarentur Fratres Eremitae Joannis Boni Ordinis S. Augustini, novitii, qui recipiebantur ab eis, profitebantur hoc modo :

Ego N. facio professionem et promitto obedientiam Deo et B. Mariae et tibi Priori Fratrum Eremitarum S. Mariae de

Caesena suisque successoribus usque ad mortem secundum Regulam B. Augustini et Constitutiones fratrum istius loci.

In hac vero forma professionis, ubi dicebatur : istius loci, auctoritate Generalis Capituli eorundem fratrum : istius Ordinis, postmodum dictum fuit.

Cumque dictus frater Joannes Bonus, qui per plures annos fratribus praedictis praefuerat et fratres ipsi eidem tamquam institutori Ordinis ipsorum reverenter intenderant, curae ipsorum, quae per excrescentem numerositatem subditorum excreverat, cedere aspiraret fratre Matthaeo et quibusdam aliis fratribus suis assumptis ad episcopum accessit ; qui episcopus dictum fratrem Matthaeum, praesentatum sibi ab eisdem fratre Joanne Bono et aliis, in priorem dictae domus et per hoc in Generalem totius Ordinis, sicut dicitur, confirmavit. Quo in religione praedicta annis pluribus tamquam Generali Priore generaliter ministrante, quamplures intraverunt religionem eandem et secundum formam professionis praescriptae, quamquam nonnulli ex eis fratri Matthaeo tamquam Priori S. Mariae praedictae de Caesena se profiteri principaliter crederent, sunt professi. Interea duo fratres professionis praedictae, Lugdunum ad Sedem Apostolicam venientes, generalem curam Ordinis vestri a Domino Papa nobis obtinuerunt committi et privilegium quoddam commune in cuius titulo scribebatur : « Priori Fratrum Eremitarum S. Mariae de Caesena eique subiectis prioribus et fratribus universis », a Sede reportarunt eadem.

Praedictus denique frater Matthaeus prudenter attendens, quod in administratione curae, quam assumerat, sine scandalo diutius remanere non poterat, eo quod ad eandem curam a quibusdam fratribus minus sufficiens haberetur, vocatis prioribus et fratribus omnibus de Ordine vestro, quorum intererat, Generale Capitulum apud Ferrariam congregavit. Sed inter ipsum fratrem Matthaeum et Fratres de Caesena ac quosdam alios priores et fratres de Romandiola super cessione ipsius fratris Matthaei, antequam eligerent diffinitores Generalis Capituli, (quod) secundum tenorem Constitutionum ipsius Ordinis poterat, et (ante) celebratione(m) Capituli eiusdem, contentione suborta, dicti fratres de Caesena et alii contra praeceptum eiusdem fratris Matthaei de ipso Capitulo tamquam dissidentes et contradicentes, ne generale capitulum fieret, exierunt. Ipse vero frater Matthaeus nihilominus, diffinitoribus electis praedictis, in manibus eorundem cessit administratione generali, quam exercuerat, et ipse, si quod in confirmatione sua ab episcopo Caese-

nate acceperat in manibus nuntii eiusdem praesentis ibidem publice resignavit. Sicque, huiusmodi cessione ac resignatione receptis, quidam fratres ex iis, qui ibidem aderant, ad eligendum Priorem Generalem assumpti, fratrem Ugonem Mantuanum in Generalem Priorem totius Ordinis elegerunt. Per illos autem, qui remanserant, statutum fuit in eodem capitulo, ut omnes, qui ex tunc in Ordine ipsorum profiteri deberent, profiterentur hoc modo :

Ego N. facio professionem et promitto obedientiam Deo et B. Mariae et tibi Priori Generali Fratrum Eremitarum Joannis Boni (etc.).

Post haec autem vir venerabilis, Aquileiensis electus, tunc in Lombardia Legatus Apostolicae Sedis, electionem huiusmodi confirmavit.

Fratres vero de Caesena et quidam alii de Romandiola adhaerentes eisdem, apud Caesenam convenientes in unum et tam consuetudini, qua prior fratrum S. Mariae de Caesena praedictae per fratres Ordinis ad locum ipsum tamquam ad primum et principalem, a quo idem Ordo processerat, eligi et Generalis Prior, propter hoc, merito esse et appellari solebat, quam titulo praedicti privilegii, primo in ordine ipso obtenti, in quo praedicto priori de Caesena scribebatur, principaliter inhaerentes Fratrem Marcum Caesenatem in priorem dictae domus et per hoc in Priorem Generalem totius Ordinis elegerunt et electionem, quam de ipso fecerant, obtinuerunt confirmari per episcopum Caesenatem.

Diversis igitur in Ordine vestro assumptis Generalibus Prioribus et adversus ¹⁾ alter in illos, qui obediebant alteri, multiplices excommunicationum sententias protulerunt, ex quibus nonnulli celebraverunt divina et excommunicati taliter ad sacros Ordines sunt promoti.

Iis autem temporibus frater Ugo, proprios nuntios ad Apostolicam Sedem transmittens, mutationem professionis praedictae et id quod super electione sua per praefatum Legatum factum fuerat, per eandem Sedem obtinuit confirmari.

Quoddam etiam privilegium tunc obtinuit, quod in nullo alio, quam in titulo, erat a priori diversum. Cum autem Ordo vester in diversas partes divisus inter multiplices contentiones et discordias in ipso exortas fere per triennium fluctuaret, tandem fratres ipsius Ordinis, cupientes unitatem et pacem in eodem Ordine reformari,

¹⁾ Verba *et adversus* non leguntur apud N. Crusenium, *Monasticon Augustinianum*, Monachii 1623, p. 118.

quatenus ex seipsis procuratoribus constitutis, illos ad Curiam Romanam et ad nos specialiter tamquam ad patronum sui Ordinis, transmiserunt ; sed quia tunc eos per nos commode non poteramus audire, prudentibus viris, electo Paduano et fratri Simoni Mediolanensi de Ordine Minorum capellanis et sociis nostris, commisimus, ut procuratores eosdem super iis, quae vellent proponere diligenter audirent et prout studiosius possent, Ordinem ipsum ad statum unitatis ac pacis intenderent revocare. Dicti vero electus et frater Simon, statu et conditionibus Ordinis per procuratores praedictos plenius intellectis, quaedam in Ordine ipso pro bono statu eiusdem super certis articulis de assensu procuratorum pronunciarunt servanda et tandem procuratores ipsos concordantes ad propria remiserunt.

Quibus ita remissis, praefati Ugo et Marcus, qui pro Generalibus Prioribus se gerebant, et alii fratres, qui obediebant eisdem, de communi voluntate omnium Generale Capitulum apud Bononiam celebrarunt. In quo videlicet Capitulo, ordinatione, quae per praedictum electum Paduanum et fratrem Simonem tradita fuerat, recitata et lecta, et diffinitoribus Capituli Generalis electis, praedictus frater Marcus properavit Caesenam et in manibus episcopi Caesenatis cessit prioratu loci eiusdem, in quo per ipsum episcopum fuerat confirmatus et per eundem a cura prioratus ipsius extitit absolutus. Frater vero Ugo, qui per Sedem Apostolicam confirmatus fuerat, in manibus magistri Bernardi, Canonici Bononiensis (et) Domini Papae capellani, cui auctoritate apostolica commissum extiterat, quod reciperet cessionem eiusdem, administratione et officio suo cessit. Cessionibus igitur huiusmodi taliter expeditis priores de ipso Capitulo secedentes in parte, prout spectabat ad eos, ad tractandum de electione futuri Generalis Prioris, in quattuor fratres de ipso Capitulo, qui deberent Generalem Priorem eligere consenserunt. Illi autem, Spiritus Sancti gratia invocata, fratrem Lanfrancum Mediolanensem, tunc priorem domus vestrae Bononiensis, in Priorem Generalem Ordinis vestri unanimiter et concorditer elegerunt. Electio cuius approbata per communem consensum omnium de ipso Capitulo fuit ad Sedem Apostolicam per procuratores ipsius Capituli confirmanda delata ; cuius electionis et eorum quae superius sunt narrata processum nobis Dominus Papa examinandum et plenius intelligendum commisit. Unde nos praemissis omnibus intellectis, ea in ipsius Domini Papae et fratrum suorum praesentia fideliter retulimus et recitavimus diligenter.

Nos itaque de speciali mandato et auctoritate eiusdem Domini electionem praedicti fratris Lanfranci, quam invenimus celebratam canonice, ac ipsum fratrem Lanfrancum in Generalem Priorem vestri Ordinis confirmamus. Eadem auctoritate nihilominus statuentes, ut idem Prior et quilibet eius successor in perpetuum, qui quidem, cum eligendus fuerit secundum sanctiones canonicas et statuta vestri Ordinis eligatur, et electionis suae confirmationem ab Apostolica Sede seu a Legato ipsius dumtaxat recipiat Generalis Prior Ordinis Eremitarum, sine alicuius certi loci vel proprii nominis expressione; de caetero deberet appellari et ei tamquam Priori Generali eorum omnes priores et fratres ipsius Ordinis, qui etiam nominentur simpliciter Fratres Ordinis Eremitarum, in omnibus humiliter obediant et intendant.

Prior quoque S. Mariae de Caesena et alii priores vestri Ordinis, qui consueverunt in prioratibus suis institui per dioecesanos locorum, per eosdem instituantur in eis; et tam Prior Generalis quam alii provinciales et conventuales priores eiusdem Ordinis episcopis, in quorum dioecesibus degunt, in iis quae ad iurisdictionem episcopalem pertinent, intendant reverenter et respondeant, prout debetur; ita tamen, quod iidem episcopi contra ipsum Priorem Generalem, inconsulto Romano Pontifice, nil attentent. Fratres etiam, qui de caetero in Ordine vestro debuerint profiteri, eidem Priori Generali vel certo eius nuntio profiteantur hoc modo:

Ego N. facio professionem et promitto obedientiam Deo et B. Mariae Virgini et tibi Priori Generali Ordinis Eremitarum tuisque successoribus usque ad mortem secundum Regulam B. Augustini et Constitutiones Fratrum istius Ordinis.

Non obstantibus professionibus et consuetudinibus quibuscumque, ubicumque in Ordine vestro aliter hactenus observatis, seu privilegiis et indulgentiis ac confirmationibus apostolicis cuicumque loco vel personae ab Apostolica Sede concessis, quae cassa et vacua et nullius esse momenti de caetero auctoritate decernimus supradicta, seu conditione qua praedictus episcopus Caesenas in concessione, quam fecit fratri Joanni Bono de loco ecclesiae S. Mariae de Caesena praedictae apposuisse refertur, quod nec ipse frater Joannes Bonus nec aliquis eius successor possit locum et ecclesiam praedictam alicui loco supponere vel personae, aut quod priores dicti loci fuerunt in eo per eundem episcopum aliquando pro Generalibus Prioribus vestri Ordinis confirmati.

Cum illis autem de Ordine vestro, qui aliis Prioribus Generalibus aliter sive quocumque modo in eodem Ordine hactenus sunt professi, dispensamus auctoritate praefata et decernimus, quod dicto fratri Lanfranco, tamquam Priori Generali eorum eiusque successoribus in omnibus ad obedientiam et reverentiam teneantur. In privilegio quoque Ordinis vestri huiusmodi titulus apponatur: « Innocentius episcopus etc. Dilectis filiis Priori Generali Ordinis Eremitarum ac aliis provincialibus et conventualibus prioribus, conventibus quoque ac aliis fratribus universis tam praesentibus quam futuris eremiticam vitam professis, in perpetuum ».

Ad praemissorum autem omnium memoriam et perpetuam firmitatem praesentem paginam fecimus sigilli nostri munimine roborari.

Datum Perusii VI Idus Ianuarii anno Domini MCCLIII, Pontificatus Domini Innocentii Papae Quarti anno decimo, indictione undecima.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Perusii XVII Kalendas Maii Pontificatus nostri anno decimo.

Hh 2, 19; Torelli IV, 476-480; Empoli, 176-181; Schier, f. 19-22; Berger 6493; Potthast 14945; Colinas, 60.

103. 1253 25 Maii Quoniam ut ait.

Ut supra 27 Septembris 1247, pro Bricinis in civitate Terni.

Datum Assisii VIII Kal. Junii, Pontificatus nostri anno decimo.

AA 5 (1913), 466.

104. 1253 31 Maii Religiosam vitam eligentibus.

Mare Magnum privilegiorum fratribus eremitis de Tuscia in ultramontanis partibus constitutis.

Verbatim eiusdem tenoris ut supra 26 Aprilis 1244, exceptis: Dilectis filiis Priori et fratribus eremitis in ultramontanis partibus constitutis, tam praesentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum.

Ego Innocentius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Ego Stephanus S. Mariae Transtyberim, tituli S. Callixti Presb. Card.

Ego fr. Joannes tituli S. Laurentii in Lucina Presb. Card.

Ego Riccardus S. Angeli Diac. Card.

Ego Ioannes S. Nicolai in Carcere Tulliano Diac. Card.

Ego Octavianus S. Mariae in Via Lata Diac. Card.

Ego Petrus S. Georgii ad Velum Aureum Diac. Card.

Ego Guilelmus S. Eustachii Diac. Card.

Ego Rainaldus Ostiensis et Velletrensis Episcopus.

Ego Jacobus Portuensis et S. Rufinae Episcopus.

Ego Stephanus Praenestinus Episcopus.

Datum Assisii per manum Guilelmi Magistri Scholarum Parmensis, S. Romanae Ecclesiae Vice-cancellarii, II Kal. Junii, Indictione XI, Incarnationis Dominicae anno MCCLIII, Pont. vero Domini Innocentii Papae quarti anno decimo.

Empoli 181-84; Potthast 14989; Colinas, 50.

105. 1253 1 Julii

Pia desideria devotorum.

Confirmatio decretorum circa habitum, quae continentur in litteris Card. Richardi « Si ad Coenam Domini » die 24 Junii 1253.

Dilectis filiis (Adiuto) visitatori generali et Prioribus ac fratribus eremitis universis Ordinis S. Augustini.

Pia desideria devotorum eo debemus benigno favore prosequi, quo in ipsis Dei gloria ac animarum salus noscitur contineri.

Sane dilectus filius noster Riccardus S. Angeli Diaconus Cardinalis, cui Ordo vester a Sede Apostolica est commissus, ad differentiam aliorum Ordinum certum habitum deferendum tam a professis fratribus quam conversis ac etiam novitiis dicti vestri Ordinis de consilio quorundam discretorum fratrum vestrorum vobis provida deliberatione concessit, prout in patentibus litteris eiusdem Cardinalis confectis exinde ac suo sigillo signatis plenius continetur.

Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod ab eodem Cardinali super hoc factum est, ratum et firmum habentes, id auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus. Tenorem autem litterarum ipsarum de verbo ad ver-

bum praesentibus fecimus annotari, qui talis est : « Riccardus miseratione divina S. Angeli Diaconus Cardinalis viris religiosis, suis in Christo dilectis, visitatori generali, prioribus et universis fratribus eremitis Ordinis S. Augustini, tam praesentibus quam futuris, salutem in Auctore Salutis.

Si ad Coenam Domini convocati nullius excusationis patrocinium praetendentes, vos abnegastis et vestra, eligendo per Religionis austeritatem divinum pabulum promereri, decet vos taliter gubernari constitutionum habenis, quod certos vobis terminos constitutos, tentationibus instigati transgredi non possitis impunes certis signis in vestro habitu insigniti.

Sane, cum Ordo vester nobis sit a domino Papa commissus, illa statuere ac cogitare cogimur per quae vobis salus proveniat et honestas. Unde habito consilio quorundam fratrum vestrorum discretorum tenore praesentium duximus statuendum, quod fratres vestri Ordinis professi deferant cucullas nigras, prout haberi poterunt in cuiuslibet provincia, tamen non tinctas vel accidentaliter coloratas ; desuper corrigiis cinctas et in manu crocias, in quorum superiori parte non sit curvum lignulum sed directum. Conversorum vero habitus sit portare superiorem tunicam nigram et capucium nigrum et crocias supradictas. Novitii autem ferant cappam nigram usque ad talos, tunicam, scapulare, corrigiam et crociam memoratam ; quae curetis, studio vigili, dante Domino observare. In huius vero rei testimonium praesentes litteras fecimus nostri sigilli munimine roborari. Datum Assisii IX Kal. Julii, Pontificatus Domini Innocentii Papae quarti anno decimo.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Assisii Kal. Julii, Pont. nostri anno XI.

Torelli IV, 485; Berger 6834; Potthast 15035.

106. 1253 1 Julii

Providentia laudabilis.

Conventus quidam dioecesis Fanensis a Bricinīs non derelinquatur, quia sine damno non potest dimitti.

Dilectis filiis priori et conventui Eremitarum de Bricinīs Ordinis S. Augustini Fanensis dioecesis, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Providentia laudabilis et salubris in cunctis vestris haberi debet

operibus, ut exinde claritatem nominis in conspectu Dei et hominum habeatis. Cum itaque locus habitationis vestrae, in quo elegistis virtutum Domino sub religionis habitu perpetuo famulari, satis prout accepimus sit aptus divino cultui nec possit absque damno et gravi nota dimitti, universitati vestrae tenore praesentium duximus inhibendum, quod exinde sine licentia speciali Sedis Apostolicae nullatenus recedatis; sed in ipso stabiliter persistentes ad illa, vigilantissimo studio, desudetis, per quae palma perennis gloriae vobis ad votum, largiente Domino, valeat provenire.

Datum Assisii Kal. Julii, Pontificatus nostri anno undecimo.

Hh. 2, 21; Empoli, 184; Torelli IV, 484; Potthast 15039; Schier, f. 22.

107. 1253 10 Julii

Sua Nobis.

Episcopus Novariensis iudicium ferre debet in causa vertente inter conventum S. Augustini Mediolani OSA et ecclesiam S. Babillae eiusdem civitatis.

Dilecto filio praeposito Ecclesiae Novariensis, Salutem etc.

Sua Nobis dilecti filii Prior et conventus domus S. Augustini Mediolanensis Ordinis S. Augustini petitione monstrarunt, quod olim inter ipsos ex parte una et rectorem et clericos ecclesiae S. Babillae Mediolanensis ex altera super eo quod iidem rector et clerici asserebant, dictos priorem et conventum construere quamdam ecclesiam in praefata domo in ipsorum rectoris et clericorum praeiudicium, materia quaestionis exorta tandem super hoc et litibus occasione huiusmodi inter eos motis a partibus in archiepiscopus Mediolanensem tamquam in arbitrum sub certa poena extitit compromissum, qui perperam in negotio ipso procedens inter alia per arbitrium pronuntiavit iniquum, quod, si contingat eosdem priorem et conventum de dicta domo discedere, praedicta ecclesia et eius coemiterium gratis ad rectorem et clericos perveniant supradictos. Adieciens nihilominus, quod praefati prior et conventus super hoc aliquod ius sive privilegium a Summo Pontifice seu aliqua persona non debeant impetrare. Unde cum huiusmodi arbitrium in supradictae domus enormem laesionem redundare noscatur, prae-

fati prior et conventus Nobis humiliter supplicarunt, ut subvenire super hoc eis per beneficium restitutionis in integrum paterna sollicitudine curarem.

Ideoque discretioni tuae per apostolica scripta mandamus, quatenus vocati, qui fuerint evocandi, si tibi constiterit dictam domum ex arbitrio huiusmodi enormiter esse laesam, memoratis priore et conventu, non obstante poena praedicta, adversus praedictum arbitrium sicut iustum fuerit in integrum restitutus, audias hinc inde proposita et quod canonicum fuerit, cessante appellatione, decernas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia vel odio vel timore subtraxerint, per censuram eandem, appellatione remota, compellas veritati testimonium perhibere.

Datum Assisii VI Idus Iulii, Pontificatus nostri anno undecimo.

Schier, f. 22.

108. 1253 2 Decembris Oblata Nobis.

Post examina instituta et in favorem Fratrum de Briclinis conclusa circa incorporationem conventus S. Mariae Magdalenae de Valle Petrae, Papa unionem confirmat.

Dilectis filiis Priori et fratribus Eremitarum de Briclinis, Ordinis S. Augustini, dioecesis Fanensis, Salutem et Apostolicam benedictionem.

Oblata nobis ex parte vestra petitio continebat, quod, cum prior et fratres S. Mariae Magdalenae de Valle Petrae, tunc Ordinis S. Benedicti, Bononiensis dioecesis affectarent Ordini et domui vestrae uniri, Nos dilecto filio nostro Octaviano, S. Mariae in Via Lata Diacono Cardinali, tunc in partibus illis Apostolicae Sedis Legato, nostris sub certa forma dedimus litteris in mandatis, ut venerabilem Fratrem nostrum Bononiensem episcopum monere ac inducere procuraret, quod fratres dictae domus S. Mariae Magdalenae Ordini et domui vestris unire et incorporare curaret. Sed tandem eodem episcopo ab ipso Cardinali super hoc diligenter monito et id non posse fieri propter diversitatem Ordinum asserente, dicto Cardinali nostras iterum direximus litteras inter alia continentes, ut si consta-

ret eidem Ordinem vestrum Ordine dictorum fratrum S. Mariae Magdalenae ex adiectione constitutionum existere arctiorem, super incorporatione ac unione huiusmodi, requisito consensu ipsius episcopi et eiusdem in omnibus iure salvo, dispensative procederet, prout videret eius circumspectio expedire. Dicto vero Cardinali postmodum dilecto filio Magistro Ubaldo, subdiacono et capellano nostro, committente super hoc totaliter vices suas, idem capellanus legitime cognitus, quod Ordo vester ex adiectione constitutionum Ordine praedictorum fratrum S. Mariae Magdalenae arctior existebat, eiusdem episcopi requisito consensu et ipsius in omnibus iure salvo, fratres praedictae domus S. Mariae Magdalenae ac domum ipsam vestris Ordini ac domui iuxta nostrarum litterarum tenorem unire ac incorporare dispensative curavit, prout in instrumento publico, exinde confecto, vidimus plenius contineri.

Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod a Cardinali et capellano praedictis factum est in hac parte ratum habentes et gratum, illud auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus; defectum, si quis in huiusmodi unione et incorporatione fuit ex eo, quod idem Cardinalis non habebat ex beneficio litterarum nostrarum directarum in ipsum, quod posset alii super iis committere vices suas, supplentes de plenitudine potestatis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis et suppletionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Laterani IV Nonas Decembris, Pontificatus nostri anno undecimo.

Torelli IV, 488-89; Berger 7097; Colinas, 65.

109. 1253 3 Decembris (Initio textuque omissis).

Potestati, consilio et communi Fanensi bona Eremitarum de Bricinis commendantur.

Datum Laterani III Nonas Decembris, Pontificatus nostri anno undecimo.

Schier, f. 22v.

110. 1253 5 Decembris *Cum ecclesias.*

Potestas civitatis Fanensis non debet Eremitas de Bricinis circa domum, quam a quodam Fuscolo receperunt, molestare.

Dilectis filiis Potestati, Consilio et Communitati Fanensi, Salutem et Apostolicam benedictionem.

Cum ecclesias et personas ecclesiasticas maxime pro illius reverentia, cuius sunt obsequiis deputatae, Nos deceat in suis iuribus confovere, universitatem vestram rogandam duximus attentius et hortandam, per Apostolica vobis scripta firmiter iniungentes, quatenus dilectos filios priorem et fratres Eremitarum de Bricinis, Ordinis S. Augustini Fanensis dioecesis, ob divinam et nostram reverentiam habentes propensius commendatos ipsos super omnibus suis et specialiter super quadam domo ipsorum, quae fuit quondam Fuscoli, civis Fanensis, ad ipsos iusto titulo, ut asserunt, pertinente, nullatenus contra iustitiam molestetis nec permittatis, quantum in vobis fuerit, ab aliis molestari. Preces et mandatum huiusmodi taliter implecturi, quod dicti prior et fratres iustam de vobis non habeant materiam conquerendi; et Nos devotionem vestram propter hoc in Domino commendemus.

Datum Laterani Nonas Decembris, Pontificatus nostri anno undecimo.

Hh. 2, 22; Berti, Bullarium, vol. I; idem breve in data 17 Dec. 1256, Hh. 2, 32; Empoli, 16; Torelli IV, 578.

111. 1254 15 Februarii *Cum a Nobis petitur.*

Confirmatio quarundam constitutionum, quae in extenso non dantur, sed stabilitae de consilio Card. Richardi et abbatum Cisterciensium de Falleria et Fossa Nova.

Dilectis filiis Priori Generali et universis fratribus Eremitis de Tuscia Ord. S. Augustini, Salutem etc.

Cum a Nobis petitur, quod iustum est et honestum, tam vigor aequitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Sane cum Nobis olim in primo anno pontificatus nostri vobis

B. Augustini Regulam duxerimus concedendam, vos tandem quasdam constitutiones, de consilio dilecti filii nostri Riccardi S. Angeli Diaconi Card. et religiosorum virorum de Fallera et Fossa Nova abbatum, Cisterciensis Ordinis, auctoritate mandati nostri, fecistis pro stabilienda in perpetuum regulariter vita vestra, quas sub praefati Cardinalis sigillo Nobis exhibitas Apostolico petiistis munimine roborari. Nos itaque piis vestris desideriis benignius annuentes constitutiones huiusmodi salubriter et provide factas, ratas habentes et gratas, ipsas auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Laterani XV Kal. Martii, Pont. nostri anno undecimo.

Hh. 2, 24; Empoli, 12; Torelli IV, 511 (inserta); Berger 7278; Potthast 15236; Lucca, Diplomatico, Perg. S. Agostino.

112. 1254 27 Aprilis *Cum paupertatem.*

Sine licentia superioris nemo ex Ordine recedat et discedentem vero nemo audeat sine privilegio retinere.

Dilectis filiis... Priori Generali et fratribus Ordinis Eremitarum, Salutem etc.

Cum paupertatem et vitam profiteamini regularem, insistentes ex pio, quem vobis Dominus inspiravit, affectu sub arctae Religionis observantia, obsequiis Jesu Christi auctoritate praesentium inhibemus, ne quis post Ordinis vestri professionem ab Ordine ipso, sine sui superioris discedat licentia. Discedentem vero absque cautione litterarum vestrarum auctoritate alicuius privilegii ab Apostolica Sede indulti, nullus audeat retinere. Quod si quis forte retinere praesumpserit, licitum sit vobis in ipsos fratres regularem sententiam promulgare.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Laterani V Kal. Maii Pont. nostri anno undecimo.

Berger 7469; Schier, f. 23.

113. 1254 27 Aprilis *Cum dilectorum.*

Notificatio decreti « Cum paupertatem » praelatis Ecclesiae et eis rogatur ne cum superioribus in casibus advenientibus discrepent iudicio.

Archiepiscopis, episcopis ac dilectis filiis abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, praepositis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum praelatis, Salutem etc.

Cum dilectorum filiorum Prioris Generalis et Fratrum Ordinis Eremitarum precibus inclinati per nostras inhibuerimus litteras, ne quis post professionem eiusdem Ordinis factam ab Ordine ipso sine sui prioris discedat licentia et discedentem absque cautione communi litterarum prioris et fratrum ipsorum, auctoritate alicuius privilegii ab Apostolica Sede indulti, nullus audeat retinere, universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus quoslibet contra inhibitionem nostram ab ipsorum fratrum Ordine discedentes et propter hoc excommunicatos ab ipsis usque ad satisfactionem condignam, arctius evitetis et faciatis ab omnibus evitari.

Datum Laterani V Kal. Maii, Pont. nostri anno undecimo.

Berger 7471; Reg. Vat. 23, f. 86.

114. 1254 27 Aprilis *Provisionis vestrae cupimus.*

Superiores Ordinis Eremitarum cum omni vi apostatas ab Ordine punire ac carceri tradere possunt.

Dilectis filiis... Priori Generali et aliis prioribus ac fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini, Salutem etc.

Provisionis vestrae cupimus providere subsidiis, ut Religio vestra semper in melius, Deo propitiante, proficiat et, si quid obstare dignoscitur, sollicite corrigatur. Vobis itaque, quos in divini amoris¹⁾ amore vigiles delectat extirpare vitia et plantare virtutes, ut apostatas vel insolentes vestri Ordinis, nisi vestris salubribus monitis acquiescant, excommunicare, capere ac ligare et carceri tradere, si videbitur expedire, possitis, auctoritate praesentium concedimus facultatem.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Laterani V Kal. Maii, Pont. nostri anno undecimo.

Torelli IV, 494 (¹⁾ *legit: nominis*); *Empoli, 263*; *Schier, f. 23*; *Berger 7470*; *Potthast 15346*; *Colinas, 66*; *Siena, Archivio di Stato, Spoglio B 54.*

115. 1254 30 Maii

Malitia huius temporis.

*Omnes praelati et clerici favorabiliter assistant
Fratres Praedicatorum et Fratres Minores qui verbum
crucis praedicant contra haereticos.*

Datum Assisii III Kal. Junii, Pont. nostri anno undecimo.

Potthast 15411.

116. 1254 7 Julii

Vestris inclinati precibus.

*Eremitis Tuderti pro constructione eorum eccle-
siae summa 500 librarum parvularum ex usuris
conceditur.*

Dilectis filiis Priori et fratribus Domus de Tuderto Ord.
S. Aug., Salutem.

Vestris inclinati precibus, ut ab illis qui de civitate et dioecesi
Tudertina extorserunt usuras vel alias acquisiverunt illicite et inve-
nire non potest, cui sit praedictorum restitutio facienda, possitis
usque ad summam quingentarum librarum parvularum Senensium
ad opus fabricae ecclesiae vestrae recipere auctoritate vobis prae-
sentium indulgemus.

Nolumus etiam, quod illi qui praemissa vobis contulerint ad eo-
rum restitutionem aliam faciendam aliquatenus teneantur, sed ad
restitutionem residui acquiritorum taliter, si quod fuerit, remaneant
nihilominus obligati.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Anagninae Nonis Julii, Pont. nostri anno duode-
cimo.

Torelli IV, 794; Schier, f. 23.

117. 1254 8 Augusti

Magna magnalia.

*Omnes ordines cum solemnitate festum B. Petri
martyris OP die 29 Aprilis celebrare debent.*

Datum Anagninae VI Id. Augusti, Pont. nostri anno duo-
decimo.

Potthast 15482.

118. 1254 7 Septembris *Religiosam vitam eligentibus.*

*Fatribus Eremitis Joannis Boni solitum Mare
Magnum conceditur.*

Dilectis filiis Priori Generali Ordinis Eremitarum ac aliis provincialibus et conventualibus prioribus, conventibus quoque ac aliis fratribus universis sibi subiectis, tam praesentibus quam futuris, eremiticam vitam professis in perpetuum, Salutem etc.

Religiosam vitam etc. verbatim eiusdem tenoris ut supra 26 Aprilis 1246, exceptis :

Ego Innocentius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Ego Stephanus S. M. in Transt. Tit. S. Calixt Presb. Card.

Ego fr. Johannes tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card.

Ego fr. Hugo tit. S. Sabinae Presb. Card.

Ego Rainaldus Ostiensis et Velletrensis episcopus.

Ego Stephanus Prenestinus episcopus.

Ego Riccardus S. Angeli Diaconus Card.

Ego Octavianus S. Mariae in Via Lata Diac. Card.

Ego Joannis S. Nicolai in Carcere Tulliano Diac. Card.

Ego Guilelmus S. Eustachii Diac. Card.

Ego Octobonus S. Hadriani Diac. Card.

Datum Anagninae per manum Guilelmi Magistri Scholarum Parmensis S. Romanae Ecclesiae Vice-cancellarii, VII Idus Septembris, Indictione XII, Incarnationis Domini anno MCCLIV, Pontificatus vero Domini Innocentii Papae quarti anno duodecimo.

Bologna, Archivio di Stato, Demaniale, Eremitani di S. Giacomo B 83/1689; Torelli IV, 494; AA 4 (1911), 419; 17 (1939), 518.

119. 1254 21 Novembris *Etsi animarum affectantes.*

Religiosis cuiuscumque professionis vel Ordinis prohibetur, ne alienos parochianos diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis recipiant ac ipsos sine licentia parochi ad confessionem admittant.

Datum Neapoli XI Kal. Decembris, Pont. nostri anno duodecimo.

Potthast 15562.

ALEXANDER IV (22 Decembris 1254 - 25 Maii 1261)

120. 1254 30 Decembris *Nec insolitum est.*

Revocatio constitutionis Innocentii IV, in qua religiosis cuiuscumque professionis vel Ordinis in diebus dominicis et festivis divina pro parochianis celebrare seu praedicationes et alia in damno parochiarum instituere inhibetur.

Venerabilibus fratribus universis, Archiepiscopis et episcopis ac dilectis filiis abbatibus, prioribus et decanis, archidiaconis, archipresbyteris et aliis ecclesiarum praelatis ac caeteris personis ecclesiasticis, tam saecularibus quam regularibus cuiuscumque Ordinis vel professionis existant, Salutem et Apostolicam benedictionem.

Nec insolitum est, nec novum ut ea quae per occupationem vel infestinantiam fiunt pro eo quod congruae deliberationis limam praetereunt, in propensionis considerationis reducant examen, ut rectiora et elimatoria per attentionem plenioris discussionis emanent.

Sane quaedam ab Apostolica Sede, tempore felicitis recordationis Innocentii Papae quarti, praedecessoris nostri, litterae praecesserunt, in quibus ipse universis religiosis cuiuscumque professionis vel Ordinis districte in virtute obedientiae iniungebat, ut parochianos alienos diebus Dominicis et festivis non reciperent de caetero in suis ecclesiis seu oratoriis temere ad Divina, nec ipsos nullatenus ad poenitentiam admitterent sine suorum licentia sacerdotum, nec eis in suis praedicarent ecclesiis ante Missarum solemnia, pro quibus audiendis prima diei parte iidem parochiani consueverunt, et debent in suis ecclesiis convenire, nec sermones etiam solemnes facerent illa hora; sed nec ad praedicandum solemniter parochias alienas accederent, nisi essent ab eorum sacerdotibus invitati vel saltem, nisi se ad id humiliter peterent et obtinerent, admitti; nec ea die, qua dioecesanus episcopus vel alius loco eius praedicaret solemniter, maxime in ecclesia cathedrali, aliquis ipsorum in eadem civitate vel loco praesumeret praedicare; si vero in casu licito parochianum alterius eos in suis ecclesiis recipere ad sepulturam contingeret, omnium quae obtentu consequerentur huiusmodi sepulturae portionem canonicam, etiam non requisiti, infra octo dies a tempore receptionis eorum, eorum episcopo vel sacerdote, de cuius parochia mortuus esset assumptus, exhibere curarent. Si autem ali-

quis religiosorum ipsorum huius praecepti transgressor contra praedicta vel aliquid praedictorum venire praesumeret, praeter inobedientiae vitium et excommunicationis sententiam, quam eum incurere voluit ipso facto, gradus sui periculo subiaceret et nihilominus a dioecesano ad praemissa universa et singula observanda per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, districtius cogeretur, nullis ei contra haec indulgentiis vel privilegiis Apostolicis valituris.

Verum quia super praemissis litteris cogitare attentius et studiosius deliberare proponimus, pacis commodum et quietis solatium ecclesiis et personis ecclesiasticis potissime cupientes praefatas litteras et si quae aliae super praedictis vel eorum aliquo contra praefatos religiosos vel aliquos ex ipsis generaliter vel specialiter, praeter formam communem et solitam, processere ac mandata seu praecepta facta in eis vel earum auctoritate duximus penitus revocanda. Ideoque universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus per huiusmodi litteras, vel occasione mandatorum seu praeceptorum aut sententiae, quae continent, nihil prorsus agatis, cum nullam deinceps efficaciam habeant vel vigorem.

Datum Neapoli II Kal. Januarii, Pontificatus nostri anno primo.

Torelli IV, 496-97; Potthast 15602 (cum data 22 Decembris).

121. 1255 30 Januarii *Cum felicitis recordationis.*

Ad instar praedecessoris monet, ne Eremitae sine litteris testimonialibus admittantur.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis et dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Praepositis, Archipresbyteris et aliis ecclesiarum Praelatis, Salutem etc.

Cum felicitis recordationis Innocentius Papa praedecessor noster dilectorum filiorum... Prioris Generalis et Fratrum Ordinis Eremitarum precibus inclinatis per suas inhibuerit litteras, ne quis post professionem eidem Ordini factam, ab ipso Ordine sine sui prioris discedat licentia et discedentem absque cautione communium litterarum prioris et fratrum ipsorum auctoritate alicuius privilegii ab Apostolica Sede indulti, nullus audeat retinere, universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus quoslibet contra inhibitionem huiusmodi ab ipsorum fratrum Ordine discedentes et

propter hoc excommunicatos ab ipsis usque ad satisfactionem condignam arctius evitetis et faciatis ab omnibus (observari).

Datum Neapoli III Kal. Februarii Pont. nostri anno primo.

Schier, f. 23.

122. 1255 3 Februarii Vobis extremam patientibus.

Fratres Ordinis Eremitarum in territoriis sub interdicto eleemosynas petere possunt.

Priori Generali et fratribus (Ordinis) Eremitarum, Salutem etc.

Vobis extremam patientibus pro Christi nomine paupertatem digne conceditur ab Apostolicae Sedis gratia per quod et necessitati vestrae consulitur et benefactoribus vestris salutis meritum procuratur.

Hinc est quod Nos quorum deposcit officium iustis annuere desiderii devotorum vestrae precibus humilitatis inducti, ut vos, qui exhortationis piae studio bonos ad potiora dirigitis et errantes in rectitudinis semitam laudabiliter revocatis, in excommunicatorum terris libere et ab eis tunc ac etiam quando vos per ipsos transire contigerit, necessaria vitae deposcere ac recipere valeatis, vobis auctoritate praesentium concedimus facultatem.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Neapoli III Nonas Februarii, Pontificatus nostri anno primo.

Bibl. Ang., cod. 1314, f. 2; Bourel-Coulon, I, 140.

123. 1255 1 Martii Ex parte dilectorum.

Praelati Ecclesiae apostatas et fugitivos Ordinis Eremitarum monitione et censura, si necesse sit, ad eundem reverti cogant.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Praepositis, Archipresbyteris et aliis ecclesiarum Praelatis, ad quos litterae istae pervenerint, Salutem etc.

Ex parte dilectorum filiorum... Prioris Generalis et Fratrum Ordinis Eremitarum fuit propositum coram Nobis, quod quidem de

ipsorum Ordine fratres, ducti animi levitate, reiecta oboedientia ac contemptis privilegiis, Ordini praedicto ab Apostolica Sede indultis, post professionem ab eis in eodem Ordine habitam et receptam, de ipsa non erubescant exire in detrimentum animarum suarum et Ordinis et scandalum plurimorum.

Quare Nobis humiliter supplicarunt, ut animarum ipsorum saluti providere de benignitate Sedis Apostolicae curemus. Ideoque universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus praedictos fugitivos moneatis attentius et efficaciter inducatis, ut ad praedictum Ordinem revertantur et ibi sub regulari habitu Domino debeant famulari. Quod si forte facere noluerint, vos eos ad id, monitione praemissa, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, cogatis.

Datum Neapoli Kal. Martii Pont. nostri anno primo.

Schier, f. 23v; Colinas, 67.

124. 1255 20 Martii

Quanto studiosius.

Eremitae a quibusdam gravaminibus in forma decimae vicesimae seu collectae a S. Sede impositae eximuntur, nisi nominatim in indulgentiis nominentur.

Dilectis filiis... Priori Generali et universis prioribus et fratribus Eremitarum Ordinis S. Augustini, Salutem etc.

Quanto studiosius divinae contemplationi vacatis Domino famulando, tanto quieti vestrae libentius providemus.

Cum igitur, sicut ex parte vestra fuit propositum coram Nobis, nonnulli, vestri gravaminis avidi, frequenter super provisionibus et exactionibus indebitis vos et mansiones vestras multipliciter inquietent. Nos devotionis vestrae precibus inclinati, auctoritate vobis praesentium indulgemus, ut ad receptionem vel provisionem alicuius in pensionibus vel beneficiis ecclesiasticis, aut ad solutionem collectarum seu exactionum quarumlibet vel vicesimae, cogi a nemine valeatis per litteras Apostolicas impetratas vel etiam impetrandas, absque mandato Sedis Apostolicae speciali, faciente plenam et expressam de verbo ad verbum de vobis, vestro Ordine et hac indulgentia mentionem.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Neapoli XIII Kal. Aprilis, Pont. nostri anno primo.

Hh. 2, 23; Empoli, 1, 331 (§ 8); Torelli IV, 503; Schier, f. 23v; Potthast 15759; Bourel-Coulon, 284; Colinas, 83.

125. 1255 23 Martii *Vota devotorum.*

Sacerdotes inter Eremitas de Brictinis cum licentia ordinarii loci et rectoris parochiae confessiones audire et praedicare possunt.

Dilectis filiis priori et fratribus Eremitarum de Brictinis.

Vota devotorum Ecclesiae, quae fructum salutis aeterna continere perspicimus, quo potiora sunt omnibus libenter ad effectus deduci gratiam procuramus. Hinc est quod Nos vestris piis desideriis annuentes, ut de licentia et assensu dioecesanorum et rectorum parochialium ecclesiarum, fratres sacerdotes Ordinis vestri recurrentium ad ipsos confessiones audire ac eis poenitentiam iniungere salutarem, necnon ut illi ex eisdem, quibus virtutum Dominus contulit scientiam praedicationis et gratiam, possint populis proponere verbum Dei, vobis auctoritate praesentium concedimus facultatem. Nulli ergo etc.

Datum Neapoli X Kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

Biblioteca Angelica, cod. 1315, f. 262; Berti, Bullarium, vol. I.

126. 1255 10 Aprilis *Religiosam vitam eligentibus.*

Eiusdem tenoris ut supra 30 Julii 1252, sed adiungitur:

§ 1. ... in quibus divino vacatis obsequio, ad instar felicitis recordationis Innocentii Papae, praedecessoris nostri, sub Beati Petri etc.

Ego Alexander Catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Fr. Joannes tituli S. Laurentii in Lucina, Presbyter Cardinalis.

Ego Fr. Hugo tituli S. Sabinae, Presbyter Cardinalis.

Ego Riccardus S. Angeli Diaconus Cardinalis.

Ego Octavianus S. Mariae in Via Lata Diaconus Cardinalis.

Ego Joannes S. Nicolai in Carcere Tulliano Diaconus Cardinalis.

Ego Willelmus S. Eustachii Diaconus Cardinalis.

Ego Octobonus S. Hadriani Diaconus Cardinalis.

Ego Petrus S. Georgii ad Velum Aureum Diaconus Cardinalis.

Ego Odo Tusculanus episcopus.

Ego Stephanus Praenestinus episcopus.

Datum Anagninae per manum Guilelmi Magistri Scholarum
Parmensis, S. Rom. Eccl. vicecancellarii, IV Idus Aprilis.
Pontificatus nostri anno primo.

Hh. 2, 22; Empoli, 6-9; Torelli IV, 504; Potthast 15792; Schier, f. 14v;
Colinas, 72.

127. 1255 13 Aprilis *Dilecti filii prior.*

*Eremitae S. Clementis extra civitatem Cremona
degentes causa belli ecclesiam et conventum intra
muros transferre possunt.*

Venerabili fratri episcopo Cremonensi, Salutem etc.

Dilecti filii prior et fratres Ordinis Eremitarum in conventu Cremonensi sua Nobis insinuatione monstrarunt, quod quondam Squangolus de Ciconeis laicus quandam petiam terrae ipsorum ecclesiae S. Clementis extra civitatem Cremonensem, tunc desertam ad opus unius sacerdotis, qui ibidem divina officia celebraret pro suorum contulit remedio peccatorum. Cum autem quondam Alberto inibi presbytero instituto eorum Ordinem assumente, bonae memoriae... episcopus Cremonensis ecclesiam eis concessisset eandem et ipsi moram in ea diutius contraxissent, tandem iidem propter guerrarum discrimina in ecclesia ipsa nequeuntes sine multo scandalo et propter loci ineptitudinem commorari, se de consensu tuo, tunc electo Cremonensi, ad alium locum aptiorem in suburbiiis Cremonensibus transtulerunt; propter quod Nobis humiliter supplicarunt, ut cum ipsi pro eiusdem defuncti anima parati sint in loco, ad quem se transtulisse noscuntur celebrari facere vel per seipsos etiam celebrare divina vendendi dictam petiam terrae et commutandi eius praetium in alia terra eis magis vicina et apta, necnon ipsam ecclesiam cum eius aedificiis ad locum eundem transferendi plenam eis concedimus per nostras litteras facultatem.

Tibi igitur in hac parte deferre volentes mandamus, quatenus eis auctoritate nostra postulata concedas, si videris expedire sine iuris praeiudicio alicuius.

Datum Neapoli Idibus Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

Bibl. Angelica, cod. 1314, f. 4-5.

128. 1255 23 Maii

Iustis petentium.

Approbatio Regulae S. Augustini abbatissae et conventui S. Michaelis de Vigoncolo Ordinis S. Augustini, Parmensis dioecesis.

Dilectis filiis... abbatissae et conventui monasterii S. Michaelis de Vigonculo Ordinis Sancti Augustini, Parmensis dioecesis Salutem etc.

Iustis petentium desideriis dignum est Nos facilem praebere consensum et vota, quae a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere.

Sane devotionis vestrae petitio continebat quod bonae memoriae M., Parmensis episcopus, de consensu canonicorum Parmensis Ecclesiae vobis, qui tunc nullam de approbatis regulis habebatis, ecclesiam B. Michaelis de Vigorculo (!) cum pertinentiis et iuribus suis provida liberalitate concessit, prout spectabat ad eum, ut in ea inde approbatis regulis perpetuo divinis officiis vacaretis. Vobis quoque O(ctavianus) S. Mariae in Via Lata Diaconus Cardinalis, tunc in illis partibus Apostolicae Sedis legatus, ecclesiam et regulam supradictas auctoritate suae legationis favore propitio confirmavit, prout in instrumentis et litteris inde confectis ipsius Cardinalis sigillo munitis dicitur plenius contineri. Nos igitur quod per dictos Episcopum et Cardinalem in hac parte provide factum est, ratum et gratum habentes id auctoritate apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo etc.

Datum Neapoli X Kalendas Junii, Pontificatus nostri anno primo.

Bibl. Angelica cod. 1314, f. 6-7v.

129. 1255 25 Junii

Cum ex Apostolici cura.

Confirmatio bullae eiusdem tenoris ut supra 19 Aprilis 1244.

Dilectis filiis Prioribus Fratrum Eremitarum in Tuscia Ordinis S. Augustini, Salutem etc.

Cum ex Apostolici cura teneamur officii circa Religionis augmentum attenti et vigiles inveniri, Nos devotionis vestrae precibus inclinati, ut volentibus fratrum Ordinis vestri aggregari collegio, qui

suspensionis aut interdicti vel excommunicationis sententiis sunt ligati, absolutionis beneficium iuxta formam Ecclesiae impartiri et ipsos in fratres recipere valeatis, ad instar felicitis recordationis Innocentii Papae praedecessoris nostri, vobis auctoritate praesentium indulgemus ; ita tamen, quod si aliqui ex eisdem huiusmodi sententiis propter debitum sunt adstricti, satisfaciant, ut tenentur.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Anagninae VII Kal. Julii, Pont. nostri anno primo.

Hh. 2, 26; Empoli, 9; Torelli IV, 505; Schier, f. 23v; Potthast 15903; Colinas, 74.

130. 1255 25 Junii *Ex parte vestra.*

Eiusdem tenoris ut supra 26 Maii 1252.

Datum Anagninae VII Kal. Julii Pont. nostri anno primo.

Hh. 2, 28, Empoli, 10; Torelli IV, 505; Potthast 15904; Bourel-Coulon, 617; Colinas, 68.

131. 1255 25 Junii *Ut eo libentius.*

Eiusdem tenoris ut supra 25 Septembris 1245, solummodo post verbum affectum inseritur: ad instar felicitis recordationis Innocentii Papae praedecessoris nostri.

Datum Anagninae VII Kal. Julii, Pont. nostri anno primo.

Anal. Aug. 4 (1911) 274; Gandolphus, 11.

132. 1255 26 Junii *Pio vestro collegio.*

Eiusdem tenoris ut supra 30 Julii 1248, sed loco: ex statuto Regulae, legitur: ex statuto Ordinis vestri.

Dilectis filiis... Priori Generali et universis fratribus Eremitarum Ord. S. Aug. in Tuscia, Salutem etc.

Datum Anagninae VI Kal. Julii, Pont. nostri anno primo.

Schier, f. 16; Torelli IV, 506; Empoli, 10; Hh. 2, 25; Potthast 15905; Colinas, 71.

133. 1255 5 Julii *Quia salutem.*

Prior Generalis per triennium deputatur ad reformandum corrigendumque in capite et membris eremitas in Francia et Anglia.

Dilecto filio... Priori Generali Fratrum Eremitarum Ordinis S. Aug. in Francia et Anglia, Salutem etc.

Quia salutem potissime cupimus animarum, ea, per quae provenire valeat, diligenti sollicitudine procuramus, ipsius impedimenta studentes celeriter amovere. Hinc est quod Nos de probitate tua plenam in Domino fiduciam obtinentes discretioni tuae praesentium auctoritate committimus, ut in omnes eremitas Franciae ac Angliae, tam in capite quam in membris correctionis officium quoties eorum saluti expedire videris et reformationis exercens, studeas iuxta indultam tibi caelitus gratiam extirpare in ipsis vitia et plantare virtutes. Contradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Praesentibus post triennium minime valituris.

Datum Anagninae III Nonas Julii, Pont. nostri anno primo.

Schier, f. 23v; Torelli IV, 507; Roth, Sources, p. 13; Colinas, 69.

134. 1255 7 Julii

Cum a Nobis petitur.

De consilio episcopi Senensis et cum consensu Card. Richardi unio eremi S. Mariae de Monte Speculo cum Eremitis Sylvae Lacus eiusdem Ordinis invalida declaratur.

Dilectis filiis fratribus Eremitis Sylvae Lacus Ord. S. Aug., Senensis dioecesis, Salutem etc.

Cum a Nobis petitur quod iustum est et sanctum, tam vigor aequitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Sane vestra petitio Nobis exhibita continebat, quod vos sine licentia et auctoritate bonae memoriae... Senensis episcopi, ad quem eremus vestra pleno iure spectabat, quae super hoc de iure fuerant requirenda, eremum ipsam... Priori et fratribus domus S. Mariae de Monte Speculi Ordinis S. Augustini, Senensis dioecesis, motu proprio, nulla deliberatione praehabita, submisistis de facto ac dictam eremum eidem domui univistis. Sed idem episcopus attendens, quod subiectio et unio huiusmodi in suum et praedictae eremi damnum et dispendium redundabant, eas vestro accedente consensu revocans, cassas et irritas ac nullius firmitatis existere nunciavit easdem, prout in instrumento publico, confecto exinde, plenius dicitur

containeri. Dilectus quoque filius noster Riccardus S. Angeli Diaconus Cardinalis, cui Ordo vester est ab Apostolica Sede commissus, quod super hoc a praedicto episcopo factum extitit, ratum habuit et etiam approbavit.

Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod super hoc a saepe dicto episcopo proinde factum est, ratum et gratum habentes, id auctoritate Apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo omnino etc.

Datum Anagninae VIII Id. Julii, Pont. nostri anno primo.

Schier, f. 24; Colinas, 70.

Benignus A. L. VAN LUIJK, O. S. A.